

Sygn. akt: I 1 C 572/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Kokowska-Kuternoga

Protokolant: protokolant Anna Lewińska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2019 r. w Gdyni

sprawy z powództwa (...) (...) (...) z siedzibą w W.

przeciwko C. T. (dawniej K.)

o zapłatę

I zasądza od pozwanej C. T. (dawniej K.) na rzecz powoda (...) (...) (...) z siedzibą w W. kwotę 4990, 81 zł (cztery tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt 81/100 złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 951,97 zł od dnia 29.11.2018r. do dnia zapłaty i z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie więcej niż maksymalne odsetki za opóźnienie, od kwoty 4038, 84 zł od dnia 29.11.2018r. do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądzoną w punkcie I należność rozkłada na 24 raty po 200,00 zł oraz 25 w wysokości 190,81 zł, płatne do 15 dnia każdego miesiąca poczynając od uprawomocnienia się wyroku, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności z każdej z rat;

IV zasądza od pozwanej C. T. (dawniej K.) na rzecz powoda (...) (...) (...) z siedzibą w W. kwotę 907,17 zł (dziewięćset siedem 17/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód , (...) (...) 1 z siedzibą w W. pozwem wniesionym w dniu 29.11.2018r w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagał się zasądzenia od pozwanego , C. K., kwoty 8355,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot i kosztami procesu.

(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym – k. 3-6)

W sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2229982/18, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Gdyni.

(postanowienie – k. 6v)

Po wpłynięciu sprawy do Sądu Rejonowego w Gdyni powód , (...) (...) z siedzibą w W. , usunął braki formalne pozwu w trybie art. 50537 § 1 k.p.c. i wniósł o zasądzenie od pozwanego, C. K., kwoty 8355,41 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 4038, 84 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i

z ustawowymi odsetkami od pozostałych kwot i kosztami procesu. Nadto powód wyjaśnił, że dochodzi od pozwanego zapłaty z tytułu pożyczki z Z. sp.zoo, na podstawie umowy cesji z dnia 12.4.2018r.

(pozew - k.3-6)

Pozwany nie stawiał się na rozprawę i zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. T.(poprzednio K.) i Z. sp.zoo w W. zawarli w dniu 24.10.2016r umowę nr (...) pożyczki kwoty 5000 zł na okres do dnia 24.10.2018r . oprocentowanie umowne wg zmiennej stopy procentowej wynosiło 10 % w stosunku rocznym- 537, 28 zł łącznie, naliczono prowizję w wysokości 4250 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 9787,28 zł na 24 miesiące po 407, 80 zł rata.

bezsporne, nadto umowa pożyczki, k. 58-60v

Umową cesji z dnia 12.4.2018r (...) (...) w W. nabył wierzytelność z umowy nr (...) w wysokości 8177,26 zł, z czego 4038, 84 zł to kapitał, a 3364 zł - prowizja;

Na żądanie pozwu składają się: kapitał – 4038, 84 zł, 773, 82 zł – koszty poprzedniego wierzyciela, 3364, 60 zł – prowizja, 178,15 zł –odsetki od kapitału od dnia 12.4.2018r do 29.11.2018r,

bezsporne, nadto umowa cesji, k. 21-31 , pismo powoda, k. 48, odpis z KRS ,k. 17-20

Obecnie C. T.(poprzednio K.) pracuje i zarabia 1600 zł netto, pobiera też rentę chorobową z powodu epilepsji , a wspólnie mieszkająca matka pozwanej – emeryturę w wysokości 600 zł miesięcznie; pozwana ma inne zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek i kredytów na ok.1400 zł miesięcznie, nadto na życie pozostaje obu ok. 700 zł miesięcznie

bezsporne , nadto wyjaśnienia informacyjne pozwanej, k. 68 na nośniku

Sąd zważył, co następuje:

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie w/w dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, które nie budziły wątpliwości Sądu co do swojej wiarygodności, a nadto ich prawdziwość nie była kwestionowana przez stronę przeciwną, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary. Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnoszą do sprawy żadnych nowych, istotnych okoliczności. Dowodem w tej sprawie, na który Sąd oparł rozstrzygnięcie były też zeznania pozwanej, którym, jako spójnym, logicznym i niesprzecznym z dowodami w postaci dokumentów, Sąd dał wiarę w całości.

Powód domagając się zasądzenia od pozwanej kwoty wskazanej w pozwie powoływał się na umowę pożyczki, z której wywodził swoje roszczenie objęte pozwem. Jednocześnie powód wskazywał, że wierzytelność dochodzoną pozwem nabył na podstawie umowy o przelew wierzytelności, zgodnie z art. 509 k.c. Pomiędzy stronami ma zatem zastosowanie przepis art. 513 § 1 k.c., z którego wynika, że dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

W sprawie bezspornym było, że Z. sp.zoo z siedzibą w W. i C. T.(poprzednio K.) łączyła wskazywana przez powoda umowa pożyczki.

W myśl ogólnych zasad na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, zaś na pozwanym obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jego wnioski o oddalenie powództwa.

W niniejszej sprawie powód dochodząc zapłaty wskazanej w pozwie kwoty powinien był wykazać zasadność obciążenia pozwanej żadaną kwotą, charakter umowy jaka łączyła strony oraz jakie świadczenia w ramach tej umowy powinna pozwana ponosić na rzecz poprzednika prawnego powoda. Zdaniem Sądu to powód jako profesjonalista, od

którego wymaga się staranności w wyższym stopniu, powinien ponosić wszelkie konsekwencje związane ze swoją niedokładnością, zaniedbaniem i niekonsekwencją. Mając na uwadze jedną z podstawowych zasad postępowania cywilnego, a mianowicie obowiązku udowadniania faktów i twierdzeń przez stronę wywodzącą z tychże faktów skutki prawne, określoną w dyspozycji art. 6 k.c., Sąd uznał, iż to rzeczą powoda było dążyć do zgromadzenia i przedstawienia Sądowi należytego rodzaju dowodów. Wszelkie zatem zaniechania podejmowania takich działań przez powoda, jego ewentualne zaniedbania i przeoczenia, stanowią zarazem wyraz woli strony powodowej i pociągać muszą za sobą niekorzystne dla niej skutki procesowe.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w części dotyczącej kosztów prowizji .

W pierwszej kolejności należy wskazać, że łącząca pozwanego i poprzednika prawnego powoda umowa była umową pożyczki. Art. 720 k.c. stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zatem z istoty umowy pożyczki wynika obowiązek jej zwrotu, choć to od stron zależy, w jaki sposób zwrot jej nastąpi.

Przepis ten nie jest sprzeczny z Konstytucją.

W niniejszej sprawie pozwany zawarł umowę pożyczki, bowiem załączono wydruk wskazujący, że przelano mu kwotę 5000 zł, a pozwany przyznał na rozprawie ten fakt, wobec tego Sąd uznał, że do zawarcia umowy pożyczki doszło i że stała się wymagalna w niespłaconej części kapitału plus odsetki .

Jak wynika z akt sprawy , umowa pożyczki opiewała na kwotę 5000 zł , prowizji-4250 zł i odsetek umownych – 10 % . Powód wskazał, w jakim zakresie pozwany nie wywiązał się z umowy pożyczki i w tym zakresie wniósł o zasądzenie należności głównej wraz odsetkami oraz kosztami, a pozwany nie kwestionował ani zasadności , ani wysokości roszczenia.

W tym stanie rzeczy uznać należy, iż roszczenie powoda, zarówno co do należności głównej , prowizji i odsetek zostało wykazane umową i dowodem przelania tej kwoty .

W zakresie tych należności znajdowały one oparcie w przepisach kodeksu cywilnego regulującego umowę pożyczki i świadczenia uboczne w postaci odsetek za opóźnienie (art. 720-724 kc i art. 481 §1 i 2 kc) oraz postanowieniach umowy, podlegającej szczególnemu reżimowi określonymu w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715, ze zm). Przywołany przepis art. 720 kc stanowi bowiem, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości; zaś przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w szczególności art. 3 ust. 1 określa, że przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255-550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, a także art. 3 ust. 2 pkt 1 określający, że za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

W świetle tych regulacji, w ocenie Sądu, powództwo w części obejmującej niespłaconą przez pozwanego kapitału pożyczki oraz odsetek umownych od tego kapitału naliczonego pozostawało w pełni przez powoda wykazane. W tym celu przedstawił on bowiem zawartą przez pozwanego umowę pożyczki, a pozwany przyznał ten fakt.

W pozostałym jednak zakresie, tj. w części obejmującej roszczenie o zapłatę kosztów prowizji w kwocie opisanej w pozwie na 3364, 60 zł - powództwo pozostawało niezasadne .

W ocenie Sądu, przywołane przez powoda postanowienia umowne przewidujące te opłaty w wysokości wyżej wskazanej pozostawały regulacjami o charakterze abuzywnym, które z mocy art. 3851 §1 i 3 kc nie wiązały pozwanego, który zawarł z pożyczkodawcą umowę jako konsument. Zgodnie bowiem z przywołanym przepisem postanowienia

umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są zaś te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W ocenie Sądu postanowienia umowy przewidujące możliwość obciążenia konsumenta, a więc pozwanego opłatami w wysokości 4250 zł bez wskazania w tabelach sposobu naliczania w/w prowizji - przewidziane w treści wyżej wskazanych zapisów umowy są postanowieniami umownymi indywidualnie niezgodnionymi w myśl przepisu art. 3851 §1 kc. Postanowienia indywidualnie uzgodnione w myśl wyżej wymienionego przepisu to bowiem nie postanowienia, których treść konsument mógł negocjować lecz takie postanowienia, które rzeczywiście powstały na skutek indywidualnego uzgodnienia. Wymienione w treści art. 3853 kc niedozwolone postanowienia umowne mają wyłącznie charakter przykładowy, stanowiąc swoistą regułę interpretacyjną ułatwiającą stosowanie art. 3851 kc.

Jednocześnie, w opinii Sądu, zastrzeżenie zawarte we wskazanych wyżej zapisach umowy przewidujące, iż pożyczkobiorca będzie zobowiązany do ponoszenia opłaty prowizji bez wskazania jak jest liczona, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta. Z jednej bowiem strony opłaty te są rażąco wygórowane, gdyż ich zastrzeżenie w takiej wysokości nie ma żadnego uzasadnienia w rzeczywistej wysokości opłat ponoszonych zwykle za takie czynności. Z uwagi na powyższe regulację odnoszącą się do tych kosztów – Sąd ocenił jako prowadząca w istocie rzeczy do zapewnienia powodowi nieuzasadnionych korzyści i naruszającą interesy ekonomiczne konsumenta w rażący sposób.

Pokreślić należy, że przedmiotowe postanowienia w sposób rażący naruszają interesy konsumentów, w szczególności te ekonomiczne związane z obowiązkiem uiszczenia znacznych i dodatkowych kosztów, które mogą prowadzić do zwiększenia istniejącego zadłużenia. Działanie legitymizowane treścią zapisu prowadzi w rezultacie do obciążenia zadłużonego klienta kolejnymi zobowiązaniami w praktyce utrudniając mu możliwość uregulowania należności wynikającej ze zobowiązania pierwotnego.

Z uwagi na powyższe w tym zakresie Sąd żądanie pozwu uznał za całkowicie nieuzasadnione. Skutkiem bowiem ustalenia przez Sąd abuzywaności zapisu umowy jest brak związania nim konsumenta.

W szczególności przepisem statuującym wprost takie uprawnienie nie mógł być art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 21 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, który stanowi, że umowa o kredyt konsumencki powinna określać informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Przepis ten zobowiązuje przedsiębiorcę do precyzyjnego wskazania wysokości opłat obciążających kontrahenta, nie jest jednak możliwym, by na tej podstawie wywodzić o uprawnieniu do prowadzenia pobierania opłat prowizji w wysokości 4250 zł dla kwoty pożyczki 5000 zł.

Przedsiębiorca, decydując się na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na udzielaniu pożyczek gotówkowych winien uwzględnić specyficzne dla niej ryzyko transakcyjne (np. ryzyko nieterminowego wykonywania zobowiązań). Stąd na dezaprobatę zasługuje działanie powoda polegające na określeniu liberalnych przesłanek weryfikacji podmiotów - jak to zostało przez niego określone "zestandardyzowanych", które mogą zostać jego kontrahentami (np. w porównaniu do wymogów stawianych przez instytucje bankowe), zaś zwiększone w związku z tym ryzyko kompensowane jest przede wszystkim poprzez przeniesienie na konsumentów wszelkich kosztów wywołanych wykonywaniem zobowiązań. Przyjęty przez w takim układzie działalności przedsiębiorcy model skupiony jest na maksymalizacji zysku wskutek maksymalizacji ilości zawartych umów, a koszty wywołane umowami przenoszone są na konsumenta. Powyższa argumentacja uprawnia do określenia tych umów jako ryzykowne (w porównaniu do podobnych produktów bankowych), czyli takie o mniejszym prawdopodobieństwie samodzielnej spłaty i wobec takich konsumentów podejmowane są dodatkowe czynności. W ocenie Sądu obranie takiego modelu prowadzenia działalności gospodarczej, a w ślad za nim kreowanie regulacji o treści omawianej powoduje uchylene

ciążącej na przedsiębiorcy odpowiedzialności za zawierane przez niego umowy (w szczególności te o podwyższonym ryzyku nieterminowej spłaty). [...].

W konkluzji należy zważyć, że kwestionowane postanowienia pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, albowiem w sposób nierównomierny rozkładają ryzyko transakcyjne pomiędzy stronami kontraktu przenosząc wyłącznie na konsumenta dodatkowe – obok oprocentowania - koszty niewspółmiernie wysokiej prowizji do wartości pożyczki. Nie są to wszakże czynności, które pożyczkodawca podejmuje na zlecenie konsumenta, bądź w jego interesie.

Uznając więc omówione postanowienia umowne za niedozwolone i wyeliminowując je z praktyki Sąd miał na względzie, iż w sprawie niniejszej zostały łącznie spełnione wszystkie przesłanki ku temu konieczne: umowa została zawarta z konsumentem (co w niniejszej sprawie było oczywiste), kwestionowane postanowienia nie zostały uzgodnione indywidualnie z pozwanym a jednocześnie postanowienia te kształtowały jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy oraz nie dotyczyły sformułowanych w sposób jednoznaczny główny świadczeń stron.

W tym miejscu podkreślić należy, iż orzecznictwo europejskie stoi na stanowisku, że Sąd powinien z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał podniósł, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą” (podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42-44. (źródło [http:// curia.europa.eu](http://curia.europa.eu)). Nadto w pkt. 2 i 3 wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 30 maja 2013 r. (C-397/11) Trybunał ten jednoznacznie stwierdził, że :

i. artykuł 6 ust. 1 Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, ma obowiązek, po pierwsze, wyciągnięcia wszystkich konsekwencji wynikających na podstawie prawa krajowego z takiego stwierdzenia bez oczekiwania na wniosek konsumenta w tym zakresie w celu zapewnienia, iż konsument nie będzie związany takim warunkiem, oraz po drugie, oceny co do zasady na podstawie obiektywnych kryteriów, czy dana umowa może dalej istnieć bez takiego warunku.

ii. dyrektywę 93/13 należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który z urzędu stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, powinien w miarę możliwości zastosować krajowe przepisy proceduralne w taki sposób, aby wyciągnąć wszystkie konsekwencje, które na podstawie prawa krajowego wynikają ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru danego warunku, w celu zapewnienia, że konsument nie będzie nim związany.

Innymi słowy Sąd krajowy powinien wykorzystać wszystkie możliwe środki, aby z urzędu uwzględnić niedozwolony charakter postanowienia umownego, nawet jeśli konsument tego aspektu nie podniósł na żadnym etapie procesu. Przy czym, co istotne w sprawie niniejszej, na aspekt ten pozwana wskazywała, wadliwie przywołując w tym zakresie - w miejsce abuzywności postanowień umownych - instytucję wзыску.

Mając powyższe na uwadze, wobec abuzywności wyżej omówionych zapisów umownych - ponad zasądzoną w pkt. I wyroku kwotę 4990, 81 zł - Sąd w pkt. II wyroku oddalił powództwo w tej części.

Z art. 320. kpc :” W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.”, wynika, że jest to szczególna zasada wyrokowania, określana jako "moratorium sędziego"; obok charakteru procesowego ma on także cechy normy materialnoprawnej (m.in. K. P., M. P.). Podstawą zastosowania przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. Ustanowiona w art. 320 k.p.c. norma ma charakter wyjątkowy i może być tym zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Wynika to z faktu, iż dopuszcza ona znaczną ingerencję Sądu w stosunek cywilnoprawny stron procesu.

Biorąc pod uwagę stwierdzenia pozwanego wyrażone na rozprawie, Sąd uznał, że w chwili wyrokowania sytuacja dłużnika powoduje, iż wyrok zasądający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację, dlatego przychylił się do wniosku o rozłożenie należności na raty realne z punktu widzenia powoda i zaspokajające dążenia pozwanego do spłaty długu.

O kosztach procesu w pkt IV wyroku Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 oraz § 6 pkt 4 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i adwokatów. Z uwagi na to, że powód był stroną przegrywającą niniejsze postępowanie w 59,8 % i w tym zakresie winien ponieść koszty procesu, co stanowi kwotę 907,17 zł. Na łączną kwotę kosztów procesu w tej sprawie składają się: opłata od pozwu- 300 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda-1200 zł.